

Vannregning på 224.000

En kvinne i Hamar har fått en vannregning fra kommunen på 224.000 kroner. Et rennende toalett har skylden.

Siden sist gang vannmåleren ble lest av, har det ifølge kommunen rent hele 5 millioner liter vann gjennom leiligheten,

skriver Hamar Abeiderblad. Ettersom vannmåleren ikke hadde blitt lest av på to år, har toalettet trolig stått slik lenge.

Selv kommunen ble overrasket da de så målingen og dro for å sjekke at den faktisk stemte. Toalettet er nå fikset. ©NTB

FOTO: REUTERS

Importør ber om unnskyldning

I en dobbeltsideannonse i en rekke norske aviser lørdag ber Volkswagen-importør Harald A. Møller AS om «en stor unnskyldning».

– Som administrerende direktør i Harald A. Møller AS ønsker jeg å komme med en uforbeholden unnskyldning til det norske folk og våre kunder. Som im-

portør er det helt grunnleggende for oss at våre kunder har full tillit til Volkswagen-konsernet. Vi i den norske organisasjonen vil jobbe hardt for å gjenvinne din tillit, skriver Terje Male i annonsen. Han opplyser at de nå arbeider intenst for å få gjennomført alle nødvendige oppgraderinger av samtlige berørte biler. ©NTB

* Marknadsregulering

Konkurransetilsynet meiner konkurransen i jordbruket blir styrkt om **Tine og Nortura** ikkje lenger regulerer marknaden.

Vil ta ansvar for regulering frå samvirka

I Konkurransetilsynet si høyringsuttale til rapporten om marknadsregulering i jordbruket kjem det fram at tilsynet støttar at Tine, Nortura og Felleskjøpet ikkje lenger skal ha ansvaret for å regulere jordbruksvarer.

Tilsynet peikar på at modellen der marknadsaktørane også er regulatorar, det såkalla Forenklingalternativet, føreset at marknadsregulator har ein dominerande posisjon i marknaden og står for ein stor del av råvaremarknaden.

Forenklingalternativet er støtta av jordbruksorganisasjonane, og er ei vidareføring av dagens ordning med nokre endringar.

Uheldig marknadsstruktur

«Etter Konkurransetilsynets vurdering bør ikke markedsbalanseringen baseres på sementering av en slik konkurransemessig uheldig markedsstruktur», skriv Konkurransetilsynet i høyringsuttalen. Vidare står det at «Dette alternativet vil etter tilsynets oppfatning i begrenset grad legge til rette for økt konkurranse og bedre ressursutnyttelse i verdikjeden sett under ett.»

Tilsynet sluttar seg modellen «Marknadsbalansert balanse», som er støtta av forskarane i utvalet.

MOTTAKSPLIKT

«Blir mottaksplikta fjerna, så vil det gå ut over matproduksjonen i heile landet.»

MERETE FURUBERG
LEIAR I SMÅBRUKARLAGET

Denne modellen vil:

- Avvikle ordninga med marknadsregulator
- Avvikle målprisar og prisløyper som balanseringstiltak
- Avgrense mottaksplikta
- Styrke samvirka si forsyningsplikt til konkurrentane for å oppretthalde konkurransen.

– Me meiner framlegget om marknadsbalansert balansering går i rett retning for å styrkje konkurransen i landbruksmarknadene, men framlegget framstår som noko uferdig, seier fungerande avdelingsdirektør Beate Berrefjord i Konkurransetilsynet.

Får kritikk

Rapporten, som har vore ute på høyring, får også kritikk frå tilsynet.

– Me meiner det er ei grunnleggjande svakheit ved utgreiinga at ho behandlar alle landbruksmarknadene samla, utan at det er teke omsyn til at det handlar om svært ulike marknader, seier Bjerrefjord.

Ho peikar på at det til dømes ikkje er skilt mellom marknaden for svin, som har slite med stor overproduksjon dei siste åra, og marknaden for sau, som har slite med underskot.

– Vidare er det ein svakheit at utgreiinga ikkje vurderer tydinga av at det ligg føre omfattande regulering som fell utanfor mandatet for utgreiinga, til dømes i meierisektoren, seier Berrefjord.

– Svært uheldig

Konkurransetilsynet er også svært kritiske til modellen som Kavli, Kjøtt- og fjørefbransjen og Coop støttar, der industriaktørar utanfor samvirket og

Omsetningsrådet får ei sterkare rolle.

– Styrking av Omsetningsrådet kan sjå tilforlateleg ut, men dette alternativet er etter Konkurransetilsynet si vurdering svært uheldig, seier Berrefjord.

– Her blir det lagt til rette for at marknadsaktørar kan møtast hyppig for å diskutere volum og prisutvikling. Det vil auke faren for ulovleg og konkurranseavgrensande koordinering mellom aktørane i marknaden, seier ho.

– Grunnleggjande feil

Leiur Merete Furuberg i Norsk Bonde- og Småbrukarlag er glad for at Konkurransetilsynet ikkje støttar denne modellen.

– Tilsynet tek derimot grunnleggjande feil når dei meiner det er problematisk at samvirka ikkje skal vera marknadsregulator. Det er me som bønder som har gått saman i samvirket. Gjennom det er næringa, og kvar enkelt bonde, ansvarleg for overproduksjon, og som ber kostnaden for marknadsreguleringa. Det er det mest effektive, seier Furuberg.

Ho har inga forståing for at det at samvirka er marknadsregulatorar gir mangel på konkurranse.

– Slik det fungerer i dag nyt samvirka sine konkurrentar godt av denne ordninga. Blir mottaksplikta dessutan fjerna, så vil det gå ut over matproduksjonen i heile landet. Mottaksplikta er det desidert viktigaste i dette prinsippet, som eit fleirtal på Stortinget har nedfelt, seier Furuberg.

HILDE LYSSENGEN HAVRO

hilde.havro@nationen.no

Fakta

Marknadsregulering av jordbruksvarer

• Regjeringa ynskjer å gjera marknadsregulering av jordbruksprodukt meir uavhengig av samvirka.

• I dag sit Nortura, Tine og Felleskjøpet med ansvaret for å regulere marknaden for jordbruksvarer. Unntaka er grønsaker, frukt og kylling.

• Balanseringutvalet leia av professor i konkurranserett Erling Hjelmeng la fram ein rapport om marknadsbalansering i juni.

• Utvalet skisserer tre ulike løysingar for marknadsbalansering.

• Marknadsbalansert balansering: Regulatorordninga blir oppheva, og marknaden skal balansere produksjon og etterspurnad sjølv.

• Ei forenkling av dagens ordning, der samvirka held på ansvaret som regulatorar.

• Ei ordning der ein held på marknadsregulering, men gjer den meir uavhengig av samvirka.

Kven skal ha ansvaret: Balanseringsrapporten, som tek for seg marknadsregulering

Synnøve Finden-ei

Synnøve Finden-eigar Scandza vil halde på samvirka si rolle som marknadsregulator, men stiller krav om lik pris.

Scandza, selskapet som eig Synnøve Finden, Finsbråten og Sørlandschips, vil halde på samvirka si rolle som marknadsregulator. Nokre føresetnader må likevel ligge til grunn: Regulering av råvareprisen og statleg kontroll med denne reguleringa.

– Det å avvikle Tine si rolle som marknadsregulator svarar ikkje nødvendigvis på utfordringane med auka konkurranse og betre ressursutnyttning. Me trur ikkje problemet ligg der, sjølv om det prinsipielt ikkje er viktig for oss at Tine er marknadsregulator, seier Stig Sunde.

Han er styreleiar i Synnøve Finden, og sit også styret for Scandza.

– Det viktigaste for å auka konkurransen og betre ressursutnyttninga er å få ein ikkje-diskriminerande tilgang på råvara.

Statleg kontroll

Scandza meiner difor det viktigaste framlegget til utvalet bak Balanseringsrapporten er at mjølkeprisen Synnøve Finden og andre betalar til Tine er basert på forbrukarprisane minus nødvendig margin i foredlingsleddet.

– Prisen må baserast på kva margin foredlingsleddet treng for å få til nyetableringar og investeringar i eksisterande industri. Ein må altså ta utgangspunkt i marginen som gjer at det er interessant

Valgt til ny KrFU-leder

Ida Lindtveit er valgt til nestleder i Kristelig Folkepartis Ungdom (KrFU).

Den 22 år gamle ungdomspolitikeren ble valgt inn på KrFUs landsmøte på Havna hotell i Tjøme lørdag. Hun var på forhånd innstilt

til ledervervet av valgkomiteen.

– Jeg vil lede et ungdomsparti med en tydelig stemme. Vi skal være klar på våre prioriteringer og vår politikk. Både ovenfor KrF og andre partier. ©NTB

Helge André Njåstad (Frp)

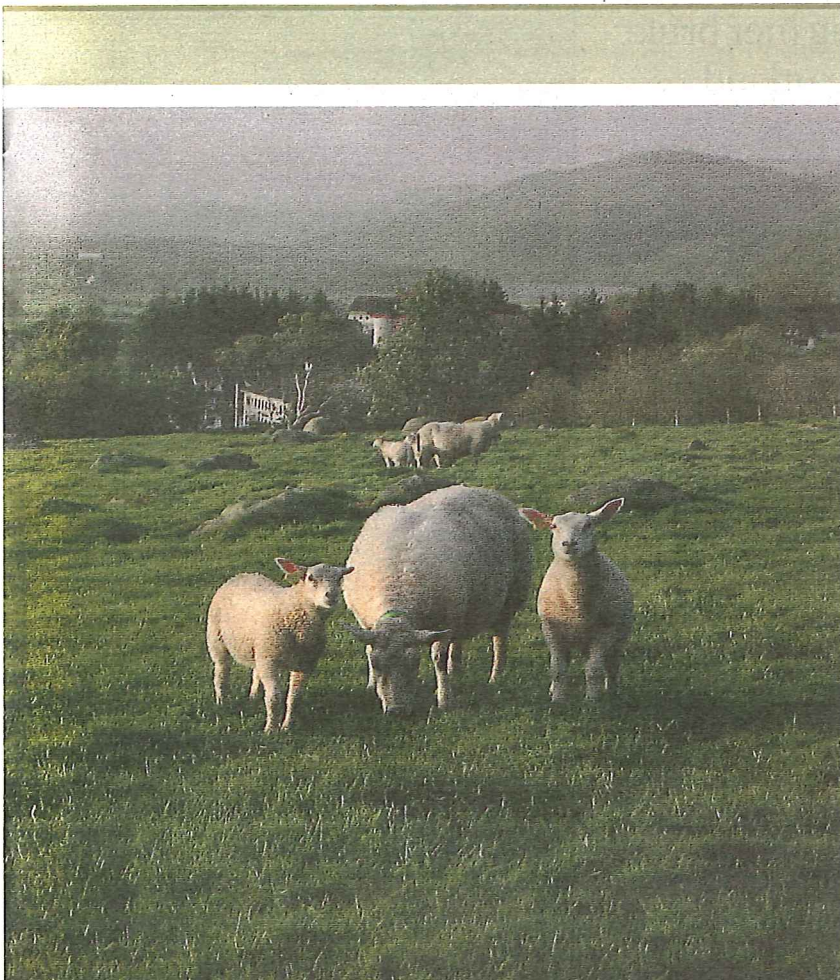
Asylhotell gjør Norge for attraktivt

Norge blir for attraktivt for folk på flukt når vi bruker hoteller som midlertidige asylmottak, mener Fremskrittspartiets Helge André Njåstad.

– Det er viktig at ikke sender signaler om at her kan man bo på høyfjells-hotell. Det betyr bare at det vil komme enda flere, noe som vil sprengte ka-

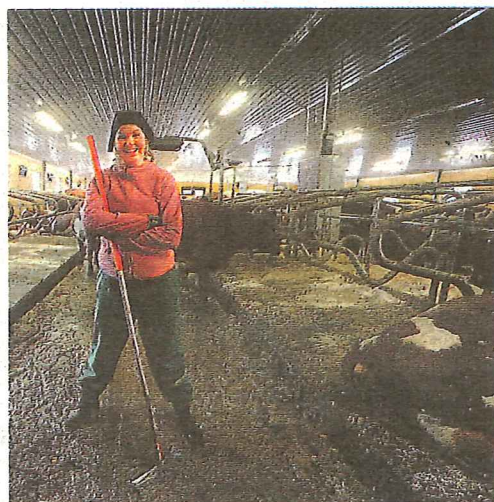
pasiteten i kommunene, sier Njåstad til TV 2.

Han advarer nå mot å innlosjere asylsøkere og flyktninger på midlertidige asylmottak i hoteller og konferansesentra. Njåstad tror det vil gjøre Norge for attraktivt for andre og medføre en kraftig økning i flyktningstrømmen. ©NTB

v jordbruksvarer, har vore ute på høyring. Konkurransetilsynet vil fjerne ansvaret for regulering frå samvirka.

FOTO: BJARNE BEKKEHEIEN AASE

Tap: Bygningene kan vi alltid få satt opp igjen, men dyrene er selvsagt det største tapet, sier Solveig Bratteng Rønning. Bildet ble tatt i 2012 i forbindelse med at hun var kandidat til Årets unge bonde.

FOTO: SIRT JUELL RASMUSSEN

30 dyr funnet i live etter brann

DYRETRAGEDIE

Det ble antatt at rundt 150 storfe ble tatt av brannen som herjet et fjøs i Utskarpen i Rana i Nordland natt til lørdag. Men lørdag kveld fant brannvesenet et 30-talls dyr i live.

– Det var virkelig ikke noe en skulle ha trodd da en så bildene av brannen og brannruinene, sier Bjørn Råde i Rana Brann og redning til Rana Blad lørdag kveld.

Dyra ble reddet ut fra kjelleren i fjøset som brant. Det er hovedsakelig kalver, men også kyr er berget ut i live.

Det store fjøset var fullstendig overtent da brannvesenet kom til stedet, og det ble foretatt en kontrollert nedbrenning. Da ble det tatt for gitt at det var få eller ingen dyr å berge.

Rauting fra kjelleren

Bare seks storfe ble den første tiden funnet i live. Resten – rundt 150 dyr – ble antatt å ha brent i hjel.

Lørdag ettermiddag kom beskjeden om at eierne av gården hadde hørt lyder fra kjelleren. Noen timer senere var rundt 30 dyr reddet ut i live.

– Det er snakk om både kalver og kyr, mest kalver. Etter det vi har fått høre fra bonden skal det da ikke være flere dyr som ikke er gjort rede for, så da skal det

ikke være flere igjen her, sier Råde.

Fryktet spredning

Politiet fikk melding om brannen rett over midnatt. Rundt klokka 1.45 var det ikke lenger fare for at brannen skulle spre seg til andre bygninger.

– Vi fikk en henvendelse fra eierne av gården lørdag ettermiddag. De hadde hørt lyder fra kjelleren i fjøset, så vi sendte to mann med røykdykkerdrakter for å undersøke. Da viste det seg at det fortsatt var flere kalver i live i kjelleretasjen under betonggulvet i førsteetasjen på fjøset, sier Råde.

Noen av dyra som har fått brannskader, og det vil derfor bli vurdert nedslakt.

– Katastrofe

Bonde Solveig Bratteng Rønning sterkt preget av brannen på gården.

– Det er en katastrofe å miste dyrene, sier hun om brannen til NRK. Besetningen har de bygd opp over nesten 40 år, og inkluderte blant annet 55 kyr, 45 drektige dyr og to helt nyfødte kalver.

– Bygningene kan vi alltid få satt opp igjen, men dyrene er selvsagt det største tapet, sier hun.

Hun har drevet gården de siste fem årene, og skulle overta om kort tid.

I 2012 var Bratteng Rønning kandidat til Årets unge bonde. ©NTB/Nationen

gar vil ha lik pris for mjølka

for andre å investere i bransjen. Det er den eneste måten å gjøre det på gitt at det ikke finst ein marknadspis på råmjølk, seier Sunde.

Scandza lanserer difor ein modell der mjølkeprisen Synnøve Finden betaler til Tine er basert på forbrukarprisane.

LIK PRIS

«Prisen må baserast på kva margin foredlingsleddet treng for å få til nyetableringar og investeringar.»

STIG SUNDE
STYREMEDEL I SYNNOVE FINDEN

– Prisen må baserast på kva margin foredlingsleddet treng for å få til nyetableringar og investeringar i eksisterande industri. Ein må altså ta utgangspunkt i marginen som gjer at det er interessant for andre å investere i bransjen. Det er den eneste måten å gjøre det på, seier Sunde.

– Det andre elementet som trengst i tillegg til prisregulering, er at det må vera statleg kontroll. Me trur desse to tiltaka vil vera langt meir effektivt for å skapa konkurranse enn mykje anna som blir foreslått, seier han.

Tine bør regulere

Han seier det truleg er mest effektivt at Tine held fram som marknadsregulator.

– Me trur det er fornuftig at skoen sit på rett person, for å seia det slik, at bøndene sjølv har ansvaret for å regulere. Det er ikkje det som uroar oss, men det må som sagt vera kontroll med prisreguleringa, seier Sunde.

Blir det gjort store endringar i regulatorrolla, eller modellen med marknadsregulering blir endra, er Sunde uroa over at det blir ein veldig lang prosess.

– Me treng like konkurransetil høve no. Me har store investeringar me må ta i framtida, mellom anna for å utvikle nye produkt, og det er svært viktig for oss å få føreseielegheit. Me er redde for at ei radikal omlegging vil føre til at det ikkje skjer noko. Det viktigaste no er å få konkurranse i marknaden, seier han.